

Helsinki 27.1.2020

Muistio

Näkökohtia eläkesäätiö- ja kassalain kokonaisuudistuksesta erityisesti koskien selvitystilamenettelyä ja konkurssia

Kuultava asianajaja Arto Kukkonen

1. Kannatettavat muutosehdotukset:

- Eläkekassan ja eläkesäätiön osakkaan vastuu selvitystilamenettelyssä (selkeyttää tilannetta ja on vastuunjaon kannalta looginen);
- kannan siirtämisen mahdollisuus työeläkelaitokseen ilman, että toimialamääräys on esteenä (helpottaa kannan siirtämistä useammalle potentiaaliselle työeläkelaitokselle, siksi kannatettava);
- säännös siitä, että konkurssissa olevan eläkelaitoksen tulee antaa eläkepääätös ja maksaa erääntyneet eläkkeet sekä muut etuudet. Muutoin eläkkeiden maksulla ei olisi lain tukea, koska se olisi ristiriidassa konkurssilain säädösten kanssa;
- selkeytys, että kannansiirto edellyttää Finanssivalvonnan suostumuksen (nykytilasta ollut erilaisia tulkintoja, kun kyse konkurssista);
- säännös siitä, että konkurssissa olevalla eläkelaitoksella on mahdollisuus sijoittaa varallisuutta jonkin verran riskiä ottamalla (järjestyvä muutos; edes joitakin tuloja kattamaan toiminnan kustannuksia); ja
- selvennös siitä, että konkurssipesän omaisuutta ei tarvitse muuttaa rahaksi (eri asia sitten on, miten tulee omaisuuden realisoinnin osalta toimia kannansiirossa?).

2. Periaatteellinen eriävä näkemys

Jotta konkurssissa oleva eläkelaitos voisi viiveettä siirtää vakuutuskan-
nan, tätä edesauttaisi se, että vastaanottava eläkelaitos asetettaisiin sa-
maan taloudelliseen tilanteeseen kuin missä se oli ennen vakuutuskan-
nan vastaanottamista ja tämä tapahtuisi yhteisvastuun kautta.

3. Yksittäisiä huomioita

3.1

Laissa tulisi selkeyttää sitä, että konkurssiin mennyt eläkelaitos vastaa
massaveloista ja vasta sen jälkeen eläkkeistä. Tarkasti tulkittuna lakiin
kirjattava määritelmä siitä, että

”Vakuutetuilla, eläkkeensaajilla, etuudensaajilla ja edunsaajilla on osuudestaan vastuovelkaan keskenään samanlainen etuoikeus kuin konkurssiin asetetun eläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla.”

tarkoittaa, että konkurssissa olevalla eläkelaitoksella ei olisi vakuudesta vapaita varoja lainkaan, mikä puolestaan tarkoittaisi, ettei massavelkoja voitaisi maksaa.

3.2

Eläkesäätiöistä ja -kassoista annetun lain 14 luvun 3 §:n perusteluissa todetaan, että

”Jos eläkekassan varat eivät riitä tässä pykälässä tarkoitettujen eläkkeiden ja etuuksien suorittamiseen sen jälkeen, kun kassan osakkaat ovat suorittaneet koko konkurssiin asettamishetken tai sitä edeltäneen selvitystilaan asettamishetken lasketun maksuvelvollisuuden eläkekassalle, tässä pykälässä tarkoitettut eläkkeet ja etuudet rahoitetaan työntekijän eläkelaisissa säädettyssä eläkelaitosten yhteisvastuusta.”

Ahtaasti tulkittuna tarkoittaa sitä, että jos joku osakas vaikka vain kieltäytyy maksamasta, niin yhteisvastuu ei vielä toteudu. Tämä voi johtua esimerkiksi tulkintariidasta, jonka käsittely voi kestää vuosia. Yleiseltä kannalta olisi parempi, jos yhteisvastuu toteutuisi jo aiemmin ja maksu otettaisiin huomioon regressisaatavana yhteisvastuuseen osallistuneille siinä vaiheessa, kun saatava on saatu perittyä tai jollain muulla järkevällä menettelyllä.

3.3

On hyvä, että riittäisyydet eivät ole esteenä vakuutuskannan luovuttamiselle. Ahtaasti luettuna 14 luvun 8 §:n tarkoittaa, että vakuutuskannan siirrossa erotettaisiin vain luovutettavasta omaisuudesta oikeudenkäynnin kohteena oleva omaisuus.

Perusteluissa todetaan:

”Lisäksi sovelletaan 13 luvun säännöksiä mahdollisuudesta erottaa vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta tuomioistuimessa oikeudenkäynnin kohteena oleva omaisuus eläkekassan vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta sekä eläkesäätiön vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta.”

Käytännön asioiden hoitaminen edellyttää kuitenkin, että varoista erotetaan lisäksi tästä syntyvät ylimääräiset pesänhoitokulut ja kaikki oikeudenkäyntiin liittyvät kustannukset (mukaan lukien vastapuolen oikeus voittoaensa saada omat kulut korvatuksi).

4. Selvitystilamenettelyssä selvittäjälle maksettava palkkio (13:10)

Pykälän 3 momenttiin syytä kirjata myös selvittäjän kulut (selvyyden vuoksi). Vastaavasti palkkiosta ja kustannuksista säädetty esimerkiksi yrityssaneerausmenettelylain 87 §:ssä, eli palkkio ei terminä käsitä selvittäjän kustannuksia, jotka kuitenkin syytä korvata.

Helsingissä 27.1.2020

Arto Kukkonen